

4-2023

KLOOSTERKWARTIER

Vereniging Vrienden van het
Museum Elburg

Vereniging Vrienden van het Museum Elburg

Secretariaat:

Clakenweg 134

8081 LZ Elburg

0525-684363

E-mail: elsvandel@hotmail.com

Hierbij ontvangt u het vierde en laatste Kloosterkwartier van 2023. Er is het nodige om op terug te blikken en veel nieuws om naar uit te kijken.

Lief en Leed:

Wij wensen ons bestuurslid Fred Peters en onze voormalig voorzitter Bob Middelburg sterkte bij het mantelzorgen. Hun beider echtgenotes hebben een heup gebroken.

We verwelkomen Nel de Waal als nieuw lid.

Uit de pen van Annebet

Oekraïne tentoonstelling

Wat mensen, mensen aandoen

De oorlog in Oekraïne: het menselijk aspect

Museum Elburg wil ook graag aansluiten bij actuele thema's. Daarom hebben we deze tentoonstelling gemaakt, als verbinder om met elkaar over moeilijke thema's te kunnen praten, maar ook om aan te geven dat het een situatie is die ons direct treft en hoe menselijk het thema is.

Omdat de kelder van het museum de locatie was waar de expositie zou gaan plaatsvinden, was er direct het idee om te starten met foto's uit een schuilkelder. We nemen je vanaf dit punt mee door verschillende onderdelen die mensen meemaken in een oorlogssituatie.

Na het schuilen komt de keuze van vluchten. Blijf je op je vertrouwde plek of ga je op reis naar iets wat je niet kent? Blijf je in je eigen land of vlucht je helemaal de grens over? Maar ook, waarvoor vlucht je? De vernieling, het (potentiële) gevaar en wat doet deze keuze met je?

Na het schuilen, vluchten en de verwoesting wordt het stil om je heen. Wat maakt dit bij je los? Hoever ga je in de strijd en wat hou je over... een stilte.

Na het bezoeken van de kelder loop je de kelder uit de kapel in. Hier bieden we ruimte voor reflectie. Ook is er een mogelijkheid om woorden te geven aan je gevoel om het ook weer achter te laten.

DE OORLOG IN OEKRAÏNE: HET MENSELIJKE ASPECT

Museum Elburg presenteert:

WAT MENSEN, MENSEN AANDOEN

Het is verdrietig maar je hoeft het niet vast te houden, althans wij hopen dat je de zwaarte van dit onderwerp bij ons kan achterlaten en begrip en een uitstekende hand naar onze medemens mee te nemen.

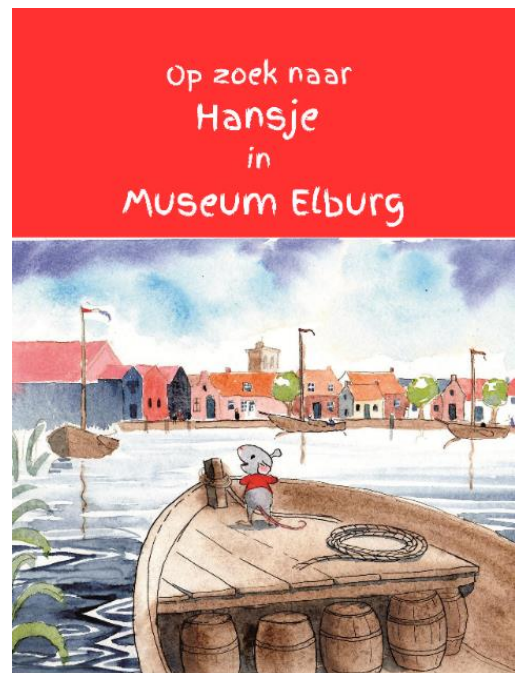
Dit project is voor jong en oud. De scholen uit de omgeving zijn van harte uitgenodigd om hieraan deel te nemen. Maar ook jongeren die het mooi vinden om hierover mee te denken. Bezoekers van deze expositie nodigen wij uit een ingezonden brief te sturen over wat het heeft opgeroepen. De invulling van deze brief is vrij: verhalend, poëzie, fictief of juist uit het leven gegrepen, de schrijver is baas over zijn eigen gedachtes en pen. We hopen rond mei/ juni voldoende brieven te hebben ontvangen om een symposium rond dit onderwerp te organiseren waarin een aantal schrijvers wordt uitgenodigd hun schrijven voor te dragen.

De kelder is open tijdens de opbouw en verfijning van deze tentoonstelling maar wordt op 1 december officieel geopend.

Hansje in Museum Elburg

Tijdens het Hanzejaar staan negen Hanzesteden in Oost-Nederland in het teken van het eeuwenoude Hanze gedachtengoed. Naar aanleiding hiervan is een speurtocht door het museum ontwikkeld. Dit programma bestaat uit een verhaaltje over Hansje het scheepsmuisje, die mee gaat varen met de Kogge, een echt Hanzeschip.

Bezoekers die onlangs nog in het museum zijn geweest moet het zijn opgevallen: overal liggen stukjes kaas en andere dingetjes die Hansje het Scheepsmuisje heeft achtergelaten. Aan de kinderen (al vanaf 3 jaar) de taak om alles te vinden! Deze nieuwe speurtocht (1,50 p.p.) brengt groot en klein door alle zalen van het museum en is een gezellig uitstapje voor de vakantie! Ook leuk als kinderfeestje! Meer informatie: www.museumelburg.nl/kinderactiviteiten

Met school naar het museum

De eerste scholen hebben ons museum weer bezocht! Fijn dat ze ons weer weten te vinden, maar wat nieuw is, is dat er heel veel mooie programma's zijn bijgekomen! Dus ben je een leerkracht/docent of (klassen)ouder, kijk eens even bij ons aanbod op www.museumelburg.nl/educatie en zie wat kinderen van het basis- én voortgezet onderwijs allemaal kunnen ontdekken bij Museum Elburg. Tot snel!

Sterren op het Doek

Glenn de Randamie - zaterdag 23 december om 20.40 uur bij MAX op NPO 2

Glenn de Randamie, beter bekend als Typhoon, spreekt voor Sterren op het Doek af met Özcan Akyol in het mooie stadje Elburg, waar hij een groot deel van zijn jeugd doorbrengt. De opnames zijn gemaakt in de Kapel van Museum Elburg. Aan de hand van het interview, waarin Typhoon openhartig praat over het gezin waarin hij opgroeit en de reden dat hij na twintig jaar optreden toe is aan een sabbatical, proberen de kunstenaars hem zo goed mogelijk vast te leggen op het doek. In deze aflevering met kwast, roest en potlood. In de tentoonstelling Zandverhalen beslist Glenn welk werk hij meeneemt naar huis.

In de Museumwinkel

Schrijver Ronald Nijboer vaart 'pittoreske reis' over het IJsselmeer in de geest van 1873.

Korte omschrijving:

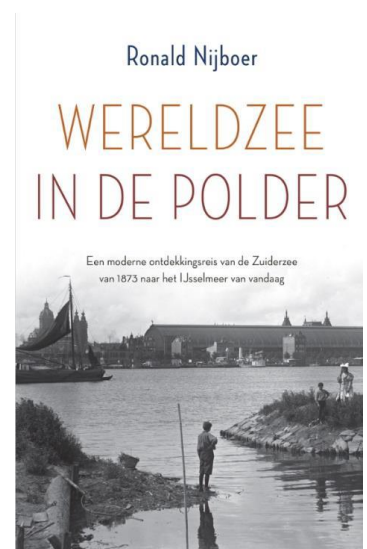
Voor lezers van Geert Mak, Frank Westerman en *De ontdekking van Urk*. Wie eind negentiende eeuw langs de kusten van de Zuiderzee voer, zag onstuimig water, weidse velden en af en toe een vissersdorp of boerderij.

Tegenwoordig is het er een drukte van belang, met bebouwing, industrie, windmolens en pleziervaart. Geen ander Nederlands landschap veranderde zó drastisch als het IJsselmeergebied. De zee werd afgesloten, zout werd zoet, eilanden verdwenen en een provincie ontstond. In 1873 maakte de Fransman Henry Havard een iconische reis rondom de Zuiderzee. Hij wilde de pittoreske dorpen en steden vastleggen voordat de modernisering ze voorgoed zou veranderen. Honderdvijftig jaar later vaart Ronald Nijboer in zijn kielzog het IJsselmeer rond.

Met een historische tjalk bezoekt hij de oude en nieuwe kustplaatsen, waar hij de verhalen van de bewoners optekent.

Wat is veranderd en wat is gebleven? Hoe zijn we omgegaan met ons landschap en onze cultuur? En wat leert het verleden ons over de toekomst?

Wereldzee in de polder – Ronald Nijboer, te koop in onze museum-shop voor: € 24,99

Verder veel kaartenmapjes, blocnootjes, een mooie collectie modern Delfts Blauw voor bijvoorbeeld familie of vrienden in het buitenland, de Elburg puzzel, mooie kunstboeken, ook voor kinderen, Veluwse lekkernijen, shawls, prachtige kaartenmapjes, brillenkokers en diverse kunstobjecten. Kortom, leuke cadeautjes voor de Sint of Kerst.

Bijzondere sponsoractie!!!! Steun De Vereniging Vrienden van Museum Elburg door onderhoud of aankoop auto bij de Broekhuis Groep. De Broekhuis Groep heeft een bijzondere sponsor-regeling die gunstig kan zijn voor onze vereniging. Daarom wil het bestuur u graag (opnieuw) wat meer over deze manier van sponsoring vertellen. Broekhuis draagt Museum Elburg graag een warm hart toe. Broekhuis ondersteunt ons museum met een clubbonus. Dit houdt in dat er een bedrag in onze kas wordt gestort wanneer u als Vriend van het Museum bij Broekhuis een auto koopt, laat onderhouden of schade laat herstellen.

* € 150,- bij de koop/lease van een nieuwe of gebruikte auto (dit geldt voor alle merken van de Broekhuis Groep).

* € 15,- bij onderhoud aan de auto met een factuurbedrag hoger dan € 100,- (dit geldt voor alle automerken).

* € 25,- bij schadeherstel met een factuurbedrag hoger dan € 500,- (dit geldt voor alle automerken).

U kunt dus onze clubkas aanvullen. Helpt u mee? De Broekhuis Groep vertegenwoordigt 13 automerken- Jaguar, Landrover, BMW, VW, Audi, Fiat, Ford, MINI, Opel, Peugeot, SEAT, SKODA en Volvo –in 48 vestigingen. Naast het dealership is Broekhuis actief op het gebied van schadeherstel, leasing, bedrijfswageninrichting en financiële diensten. Op de website van Museum Elburg leest u hierover meer.

[\(https://www.museumelburg.nl/vrienden/sponsoractie/\)](https://www.museumelburg.nl/vrienden/sponsoractie/)

U moet uw lidmaatschap dan natuurlijk wel melden.

Verder steunt een aantal leden ons jaarlijks met een mooie gift. Omdat wij een ANBI-instelling zijn, loont het de moeite om u voor een vaste periode via een formulier van de belastingdienst aan ons te verbinden. Ook hierover leest u meer op de website van Museum Elburg. Er zijn inmiddels al diverse leden die een dergelijke verklaring hebben ingevuld samen met ons. <https://www.museumelburg.nl/vrienden/schenken/>

Rabobank Clubsupport

De opbrengst van de Rabobank Clubsupportactie was weer een succes en ook in dit Kloosterkwartier willen wij u nogmaals bedanken voor het stemmen op Museum Elburg en op de Vereniging Vrienden van het Museum Elburg. Het museum heeft € 263,65. binnengehaald, onze vereniging € 189, 83. Toch maar weer mooi meegenomen!! Frida Hengeveld reikte namens de Rabobank de cheque aan onze vereniging uit.

Van de penningmeester

Beste Vrienden van het Museum Elburg,
Hierbij verwelkomen we als bestuur van de Vereniging Vrienden van het Museum onze nieuwe leden, hartelijk dank dat u ons ook wilt ondersteunen in onze activiteiten.

Ook wil ik de leden die de contributie nog niet betaald hebben dringend vragen om de contributie van minimaal 12,50 euro over te maken op rekeningnummer NL16RABO 0166802131 t.n.v. Vereniging Vrienden van het Museum.

Een aantal leden heeft de contributie al betaald, daarvoor natuurlijk onze hartelijke dank.

Ik wil u ook vragen of u ons bij vrienden, kennissen en familie wilt aanbevelen om lid te worden van onze vereniging.

Namens het bestuur hartelijk dank voor uw bijdrage.

Hartelijke groet,

Ursula Groen-de Leng

Afscheid van Elsabe, voorzitter van het Stichtingsbestuur van Museum Elburg

Op 28 oktober jl. nam onze voorzitter Elsabe Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije afscheid van ons, de Stichting Museum/VVV Elburg. In het gezelschap van vooral veel familie en uiteraard een aantal vrijwilligers en personeelsleden met wie ze had samengewerkt en ook het voltallige bestuur, werd er op een persoonlijke en bijzondere wijze afscheid van Elsabe genomen. Na een lunch met haar familie in het museumcafé, leidde ze haar gezelschap zelf rond in het museum. Na een kopje koffie of thee met petitfour, gaf Elsabe een bijzondere lezing, namelijk over Elburgs belangrijke inwoner, Jan Hendrik van Kinsbergen en zijn bemoeienissen met het Nederlands Volkslied.

Wat is een volkslied?

Opmerkelijk is, dat het Nederlands de enige taal is die de term Volkslied kent. Engelsen noemen het national anthem, Fransen hymne nationale en de Duitsers Nationalhymne.

De Duitsers kennen wel het woord Volkslied, maar daarmee wordt een ander soort lied bedoeld, n.l. een lied van het volk, zoals dat in de Duitse Romantiek ontdekt werd, oude gehavende liederen die opgetekend werden uit de monden van oudjes en die volgens Goethe de oerpoëzie verbeeldde. Nederland zag volksliederen als liederen voor het volk, brave liederen, geschreven door brave burgers om het onbetamelijke gezang van de mindere klasse, het volk dus, in goede banen te leiden.

Zo kwam de term omstreeks 1789 voor het eerst ter sprake, Betje Wolff en Aagje Deken en de heren van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen wilden het volk naast nijverheid en tevredenheid ook vaderlandsliefde bijbrengen. Zo is de betekenis van volkslied geworden wat het nu is: het moet een lied van het volk zijn, d.w.z. gezongen door het hele volk, (maar meestal door Nederlandse burgers voor het volk gemaakt). En dan gaat het over volk in de zin van natie.

In de tweede helft van de 18e eeuw ontstond het nationalisme en elke staat moest haar eigen volkslied hebben. De Engelsen waren het eerst met 'God Save the King' in 1745, Frankrijk kreeg zijn Marseillaise in 1792. Zo'n nationale hymne is het klinkende symbool van de natie, naast de vlag en de wapenemblemen zoals, voor Nederland, de leeuw. Intern moet zo'n lied de nationale gezindheid en eenheid bevorderen, extern dient het als herkenningmelodie voor het land. Het is herkenbaar aan specifieke functies, in het bijzonder het gebruik bij bepaalde gelegenheden, ceremoniën en rituelen.

Ons huidige Nederlandse Volkslied is eigenlijk het oudste volkslied ter wereld, maar het is pas in 1932 officieel de nationale hymne geworden. Er is heel veel onderzoek gedaan naar het ontstaan van het Wilhelmus, maar daar is geen definitieve ontstaansdatum en dichter uit gekomen. Men gaat er nu van uit dat het tussen 1568 en 1572 ontstaan is in de omgeving van Willem van Oranje, die toen in Duitsland verbleef en dat Marnix van St Aldegonde toch waarschijnlijk wel de dichter is.

Het blijkt al in 1573 bij het beleg van Haarlem gezongen te zijn en het werd op schepen van de Watergeuzen gezongen en gespeeld. In de Tachtigjarige Oorlog was het dus vooral een strijdlied, vaak geblazen op de trompet. Het werd als zodanig ook door de tegenpartij herkend, zo is er een verslag uit 1624 over een feestmaal, dat de plunderende Spaanse troepen bij Ede, in het veld van Harssele aanrichtten, waar de soldaten in paniek de vlucht namen toen een jager bij toeval op zijn trompet het Wilhelmus blies! Ook buitenlanders kenden de melodie, die trouwens in die tijden de vorm van een snelle, opgewekte mars had, heel iets anders dan het tegenwoordige plechtige koraal.

In de tijd van de Republiek, met Oranjevorsten als stadhouders, werd het Wilhelmus als inhuldigingslied gespeeld. In de tijden van strijd tussen Patriotten en Prinsgezinden was het het strijdlied van de Prinsgezinden, hoewel de Patriotten er ook persiflages op wisten te maken. Het lied werd, met aangepaste tekst, eveneens gebruikt als torenwachtersliedje en als jachtlied, het werd op klokkenspielen gehoord en er werd ook op gedanst. De melodie was oorspronkelijk van een Frans lied uit 1568, gemaakt voor het beleg van Chartres. Omdat er weinig muzieknootingen uit oude tijden bekend zijn, is het een hele puzzel om na te gaan of en hoe de melodie veranderd is, maar men mag aannemen dat Valerius zich verdiept heeft in de verschillen van de melodie voordat hij zijn definitieve muziek voor het Wilhelmus schreef. Overigens werd ook die toen in een veel sneller tempo uitgevoerd dan het huidige. De eerste bekende tekst is afkomstig van een geuzenliedboekje uit 1577 en is daarna niet ingrijpend veranderd. Wel zijn er pogingen gedaan om het

te ‘moderniseren’ of op te dragen aan andere stadhouders zoals Maurits, Frederik Hendrik, Willem IV en Willem V.

Den Haag kende in de 18e eeuw een levendig muziekleven. Het begon met prinses Anna, de Engelse koningsdochter, die in 1734 trouwde met de stadhouder Prins Willem IV in London. Haar muziekleraar was de componist Händel. Zij had zelf de tekst samengesteld voor de door Händel gecomponeerde bruiloftsanthem en Händel schonk het bruidspaar een serenade. Na hun intrek in het stadhouderlijk hof in Den Haag in 1747 ontwikkelde het gezin met de kinderen prinses Carolina en de erfprins Willem V er een actief muzikaal milieu. Vooral prinses Carolina was zeer muzikaal begaafd. Zij heeft vader Mozart uitgenodigd om met zijn twee wonderkinderen naar Den Haag te komen. In september 1765 kwam Mozart, 9 jaar oud met zijn zusje Nannerl, 14 jaar oud, met hun vader Leopold. De beide kinderen werden allebei ernstig ziek, tyfus, maar dankzij de hulp van de hofarts Dr. Schwencke kwamen zij er weer bovenop. Mozart componeerde voor de inhuldiging van de meerderjarig geworden Willem V in 1766 variaties op het Wilhelmus, waarvan hij de wijs had horen zingen en spelen. Daarnaast componeerde hij een variatie ‘Laat ons Juichen’.

Ook na de Franse tijd, die eindigde in 1813 met de terugkomst van de zoon van Willem V, de latere koning Willem I, werd het Wilhelmus nog steeds gezongen, maar men vond de tekst, voor zover deze nog bekend was, niet meer bij de tijd. In 1814 werd de toen gangbare melodie voor gebruik in het leger vastgelegd als de Prinschenmars. Uit verslagen blijkt, dat de mensen alleen de eerste twee regels nog kenden en zongen en dat het voor het overige zonder woorden werd uitgebracht. Er werd een poging gedaan om het lied opnieuw te berijmen, het Wilhelmuslied, maar ondanks het feit dat dit lied verspreid werd, sloeg het niet aan als volkslied.

En dan treedt Jan Hendrik van Kinsbergen op het toneel van het volkslied. Voordat Elsabe aan het Nederlands Volkslied van 1817 toekwam, vertelde ze daarom eerst nog iets over Jan Hendrik van Kinsbergen, want hoe komt een ‘rauwe zeebonk’ zoals hij zichzelf noemde ertoe een Volkslied te promoten?

Jan Hendrik van Kinsbergen werd in 1735 in Doesburg geboren. Zijn vader was beroepsmilitair en het jonge gezin verhuisde van de garnizoensstad Doesburg naar de garnizoensstad Elburg. Daar bracht Jan Hendrik zijn jeugd door, dicht bij het water. Zijn vader gaf hem een opleiding, die hem klaar maakte voor het leger – hij werd ingenieur – maar Jan Hendrik wilde per se naar zee, hij had een grote verering voor Michiel de Ruyter. Dit is hem ook gelukt; als hij 21 jaar oud is, begint hij zijn opleiding als adelborst bij de marine van de Verenigde Republiek der Nederlanden. Als hij 14 jaar later aan een zelfstandig commando mag beginnen, valt er in de marine niet veel meer te doen en hij krijgt toestemming om in Rusland in dienst te gaan bij keizerin Catharina de Grote. Daar heeft hij in de oorlog op de Zwarte Zee een invasie van de vijandige Turken op het schiereiland De Krim voorkomen, door zijn schepen strategisch op te stellen. Hiervoor wordt hij door de Tsarina beloond met een hoge Russische Ridderorde. Aan het hof van Catharina maakt hij kennis met historici, filosofen en andere wetenschappers. Terug in Nederland wordt hij door stadhouder Willem V benoemd tot viceadmiraal van de nog steeds gammele vloot. Inmiddels was Nederland in de 4e Engelse Oorlog verwickeld, die in 1781 resulteerde in de Slag bij de Doggersbank, een zandbank in de Noordzee tussen Engeland en Denemarken. Deze slag werd door de Nederlandse schepen gewonnen, wederom door de strategie van Van Kinsbergen. In Nederland werd dit als een grote overwinning gezien en de verschillende Admiraals werden overladen met geschenken. Van Kinsbergen’s bijnaam wordt: Held van Doggersbank. Het lukt hem echter niet in 1795 de Fransen tegen te houden, door een strenge winter was al het ondergelopen land bevroren en konden zij zo Nederland binnenkomen. Van Kinsbergen heeft de stadhouder en zijn familie naar Scheveningen begeleid, waar zij met een vissersschip naar Engeland gevlucht zijn. In het door de Fransen bezette Nederland kregen alle militairen hun ontslag en Van Kinsbergen heeft nooit meer de zeeën bevaren.

Jan Hendrik van Kinsbergen.

Hij had inmiddels een behoorlijk fortuin vergaard, mede door zijn kinderloze huwelijk met een rijke weduwe; toen zij overleden was besloot hij met het geld in het verarmde en het door de Fransen

bezette Nederland allerlei goede projecten te ondersteunen, voornamelijk op het gebied van onderwijs, waarvoor hij altijd al belangstelling had gehad. Hij stichtte verschillende scholen, o.a. in 1806 in Elburg, - waar hij indertijd een huis voor zijn vader had gekocht –het Instituut van Talen, Kunsten en Wetenschappen en in 1808 ook een kostschool voor meisjes. Koning Lodewijk Napoleon bezocht het Instituut in 1808 en voor die gelegenheid had Van Kinsbergen de school een heel speciaal geschenk gegeven: een planetarium van de instrumentmaker Hartog van Laun en Zonen uit Amsterdam, bestemd voor aanschouwelijk onderwijs in de astronomie met daarbij ook een lunarium (nu in Museum Elburg aanwezig). Van Kinsbergen werd mede door deze inspanningen voor het onderwijs door Koning Willem I in de Nederlandse adelstand verheven.: Graaf van Doggersbank. Hij woonde nog enige tijd in Elburg, waar hij de diploma-uitreiking van zijn Instituut organiseerde.

In 1798 kocht admiraal Van Kinsbergen de villa Welgelegen in Apeldoorn uit de boedel van zijn overleden broer Jan Hermanus. In 1799 werd de admiraal ernstig ziek en werd hij overgebracht naar het buitenhuis De Poll bij Voorst, waar zijn goede vriend Andries baron Schimmelpenninck van der Oije en zijn echtgenote Woltera Geertruid van Wijnbergen hem altijd hadden ontvangen. Andries was al in 1776 overleden en zijn echtgenote recentelijk in 1798. Van zijn kinderen woonden er nog twee zoons en drie dochters in het ouderlijk huis in Arnhem en op het buitenhuis De Poll. Van Kinsbergen werd liefderijk verzorgd door de drie vrouwen en toen hij besloot zich definitief op Welgelegen te vestigen vroeg hij hen om bij hem te komen wonen, als gastvrouwen en gezelschapsdames. Hij ontving daar, zoals in een Franse Salon en zoals hij dat aan het hof van Catharina de Grote had gezien, vrienden, kunstenaars en geleerden. De drie dames waren de freules Schimmelpenninck van der Oije (tussen de 37 en 41 jaar oud) allen uit de familie van Elsabe afkomstig.

De goede dingen die Van Kinsbergen voor Apeldoorn deed en zijn leven op Welgelegen werd door Apeldoorn zeer gewaardeerd. Ook werd door de bewoners van Welgelegen geholpen aan het tot stand komen van het Apeldoorns kanaal, door land van Welgelegen hiervoor te verkopen. Een brug over dit nieuw aangelegde kanaal met behulp van het bestaande water de Grift, werd dan ook de ‘Freule brug’ genoemd. Het huis Welgelegen, dat door vererving in de familie Schimmelpenninck van der Oije, - na het overlijden van de laatste freule, Sweertje in 1840 – was gebleven en nog was verbouwd is uiteindelijk afgebroken en in dat gebied is een nieuwe wijk gebouwd, waar met een bank, de Freulebank en een daarop geplaatst gedicht de freules worden herdacht: Keetje (Cornelia), Jetje (Henriette) en Sweertje (Assuera). In brieven van bezoekers van Welgelegen worden zij beschreven als zorgzaam, meelevend en goedlachs en zij hielden veel van bloemen.

Ondanks het feit dat hij de Franse koning Lodewijk Napoleon waardeerde voor wat hij voor de Nederlanden deed en speciaal voor het onderwijs, bleef Van Kinsbergen trouw aan de Oranje dynastie. Toen de zoon van Willem V in 1813 in Nederland terugkwam – weer in Scheveningen – en als Willem I het koningschap van de noordelijke en de zuidelijke Nederlanden aanvaardde, vond hij dat het tijd werd voor een nieuw Nederlands volkslied dat als instrument de grote Nederlandse natie moest samenbinden. Hij pakte dit, zoals hij gewend was, voortvarend aan. Ter gelegenheid van zijn 80e verjaardag schreef hij een prijsvraag uit om de gebeurtenissen van 1813 voor het nageslacht te vereeuwigen in poëzie, proza en schilderkunst. Van Kinsbergen loofde in totaal een som van f 4500,- aan prijzen uit voor een geschiedkundig en rekenkundig gedenkstuk, een dichtstuk in alexandrijnen, een lyrisch gedicht en een schilderij. Hij stelde voorwaarden aan het proza en de poëzie: dit mocht niet aan de partijstrijd tussen de Patriotten en Prinsgezinden herinneren, het moest eerbied aan de koning en een liberaal staatsbewind bevorderen en niet onverdraagzaam zijn ten opzichte van andere volken. Hij liet een jury aanwijzen door het Koninklijk Nederlands Instituut (van Wetenschappen), dus met een zekere status – maar het waren ook zijn vrienden. Uiteindelijk werd alleen in de categorie van het geschiedkundige werk en van het volkslied een prijs toegekend. Het volkslied moest, zowel qua tekst als qua muziek, in ‘de tegenwoordige Nederlandschen volkstoorn’ staan en het ‘eenvoudige met het verhevene’ en ‘het volksbehagen met het nuttige’ verenigen. De muziek moest zijn in de smaak van de bekende liederen Wilhelmus van Nassau en God Save the King.

Er kwamen 15 inzendingen binnen, 2 werden bekroond: Wien Neêrlands bloed in de ad'ren vloeit van de dichter Hendrik Tollens uit Rotterdam en ‘Wij leven vrij, wij leven blij’ van de Amsterdamse advocaat J. Brand. Tollens ontving voor zijn ‘meer ernstige’ lied de helft van f 500, de andere helft was voor de

muziek bestemd. Brand kreeg voor zijn ‘meer luchtige lied’ een vergoeding. Voor de muziek werd geen prijs toegekend en Van Kinsbergen schreef een nieuwe wedstrijd uit: voor Tollens tekst moest het in de smaak van God Save the King zijn en voor Brand in de trant van het Wilhelmus, de Prinschenmarsch. De muziekwedstrijden leverden een groot aantal stukken op, twee ervan werden uitgekozen, beide gecomponeerd door Johann Wilhelmus Wilms. In januari 1817 werden ze uitgegeven in Amsterdam. Van Kinsbergen was tevreden over het resultaat.

Van Kinsbergen ging ook voortvarend te werk om de liederen te verspreiden. De beide liederen werden enkele keren in de Amsterdamse Stadsschouwburg gezongen aan het eind van de voorstelling. Van Kinsbergen liet de liederen drukken, zowel met muziek – voor 16 stuivers – als in een goedkope teksteditie voor 6 of voor 2 stuivers (in het museum Elburg aanwezig). Daarnaast betaalde hij liedzangers om met de liedbladen langs de straat te gaan en te zingen op jaarmarkten en feestelijke gelegenheden. Hij realiseerde zich dat het, om er een echt volkslied van te maken, niet alleen door de burgerij maar ook door het volk gezongen moest worden. Ook op het Van Kinsbergen Instituut en ander scholen, die hij ondersteunde, werd het lied onderwezen.

Een ander moment, waarop Van Kinsbergen het lied onder de aandacht bracht was bij het overreiken van een borstbeeld van Michiel de Ruyter. Hij wilde dat zijn grote voorbeeld Michiel de Ruyter ook een voorbeeld zou zijn voor de jeugd en hij schonk een marmeren borstbeeld aan de Kweekschool voor de Zeevaart in Amsterdam, waar hij medeoprichter van was. Hij organiseerde op 10 mei 1819 een tocht door de grachten: het beeld stond voor op een sloep, die door kwekelingen in uniform werd geroeid. Daarachter volgde een sloep met een fanfarekorps dat de twee bekroonde liederen speelde en daarachter een sloep met de familie van Michiel de Ruyter. Van Kinsbergen is de eerste die de Amsterdamse grachten voor een dergelijke activiteit heeft gebruikt, hij kan dus gezien worden als de voorloper van de grachtenvaarten van winnende voetballers, de Gay-Pride en het Prinsengrachtconcert! Deze vaartocht trok veel belangstelling. Onder de toeschouwers was een Amsterdamse koopman die zo geraakt was door het geheel dat hij vond dat Van Kinsbergen ook een borstbeeld moest hebben in de Kweekschool! Hij liet het borstbeeld maken door dezelfde beeldhouwer, die ook het beeld van De Ruyter had gemaakt. Jammer genoeg heeft Van Kinsbergen die aanbieding niet meer meegemaakt, hij stierf een paar dagen na de plaatsing van het beeld van De Ruyter.

De doorbraak van de populariteit van het nieuwe volkslied kwam in 1830 met de Belgische opstand. De uitbarsting van patriottisme die met de mobilisatie gepaard ging, had een vloedgolf van Nederlandse liederen tot gevolg. In deze tijd gaf de beroemde tenor Willem Pasques de Chavonnes Vrugt veel liefdadigheidsvoorstellingen ten behoeve van de gesneuvelden en gewonden in de Belgische Opstand. Hij was een oud-leerling van het Van Kinsbergen Instituut in Elburg, dus daar had hij het lied kennelijk goed geleerd! Er zijn beschrijvingen van zijn voordracht dat hij bij het laatste couplet ‘Behoed o God den koning lang / en ’t lieve vaderland ‘ een zwellende en afnemende toon op het woord ‘lang’ zong, waarbij hij een groot geluid produceerde, zijn ogen ten hemel sloeg en zijn hand op de borst legde. Dit maakte veel indruk. Dat het lied ook in huiselijke kring populair was blijkt uit brieven van tijdgenoten. Zo liet Christine Sinninghe Damsté, die veel zaken onderzocht heeft op kasteel Twickel in Delden op haar webinar Twickels Drietial van 9 maart 2023 het volgende weten: Als de drie kinderen van Heeckeren van Wassenaar in London verbleven tussen 1866 en 1869 speelden zij ’s avonds de Punch and Judy show, dat is Jan Klaassen en Katrijn, die altijd werd afgesloten met het volkslied ‘Wien Neerlandsch Bloed’.

Vanaf 1830/1831 heeft Wien Neerlands Bloed als officieel volkslied gediend, het werd gespeeld bij allerlei officiële gebeurtenissen zoals feesten van het Koninklijk Huis en zangwedstrijden. Maar als lied van het volk was het meer in trek bij de ‘middenstand’ dan bij het volk. Tegen het einde van de 19e eeuw kwamen er steeds meer mensen, die vonden dat het Wilhelmus meer geschikt was als volkslied en bovendien meer paste bij de calvinistische Nederlandse aard, als gezang van Valerius teruggevonden om plechtig te zingen. Bovendien kreeg men meer waardering voor de tekst van het Wilhelmus als gedicht, in de tijd van de Tachtigers, de vernieuwende dichters. De Weense componist Eduard Kremser maakte een cyclus van een aantal Valerius liederen, die veel succes had in de jaren 1880-1890. Ook het Koningshuis kreeg meer belangstelling voor het Wilhelmus. Bij de inhuldiging van Koningin Wilhelmina in 1898 klonk zowel de vrolijk schallende Prinschenmars als het gedragen Valerius lied. Daarna kwam er een zekere verwarring

over het volkslied. Uiteindelijk gaf Wilhelmina zelf de voorkeur aan Valerius en in de ministerraad van 10 mei 1932 werd besloten dat het Wilhelmus, in de Valerius versie het officiële volkslied zou zijn. Ook al was het Wilhelmus dan uiteindelijk het officiële Nederlandse Volkslied geworden, het bleek nog een tijd te duren voordat dat doorgedrongen was, zoals dit krantenartikel uit 1932 meldt.

Op de aubades in Elsabe's vorige woonplaats Dalfsen werd nog regelmatig Wien Neêrlands bloed in de ad'ren vloeit gezongen, maar dan wel de aangepaste versie zonder vreemde smetten, die overigens alleen sloegen op de Fransen als de overheersers tot 1811, en met als vorst toentertijd koningin Beatrix.

Maar het Wilhelmus is nu echt ons volkslied, hoewel er nog steeds gesproken wordt over hoe en waar het echt goed gezongen wordt, door jeugd en sporters.

Elsabe sloot af met het laten horen van een uitvoering van het Wilhelmus speciaal gemaakt voor het Regeringsjubileum van Koningin Beatrix op 30 april 2005 in de Ridderzaal in Den Haag. Twee coupletten werden uitgevoerd in een bewerking van de dirigent Jos Vermunt, uitgevoerd door het Eerste en Tweede Kamerkoor, waarvan Elsabe het plezier had deel uit te maken, Wij zagen een aanmerkelijk jongere Elsabe op het scherm. Overigens werden tijdens deze lezing alle genoemde muziekfragmenten ten gehore gebracht. Kortom, niet alleen een gezellige, maar ook leerzame middag.

Dat Elsabe haar sporen voor ons museum verdiende en dat ze zeer gewaardeerd werd, bleek uit de speeches van de nieuwe voorzitter Peter van Beek, penningmeester Bob Middelburg en directeur Anne-Marie van Hout. Elsabe noemde zelf ook nog de prettige samenwerking met Frederieke Jeletich. De middag werd afgesloten met een ongedwongen receptie in de sfeervolle kapel.

Nieuwe voorzitter Peter van Beek

Uitstapje Vereniging Vrienden van het Museum Elburg

Op 28 oktober was het jaarlijkse uitje van de Vereniging Vrienden van Museum Elburg. Met 15 vrienden hebben we een bezoek gebracht aan Paleis Het Loo.

Vanaf het Schootsveld vertrokken we gezamenlijk naar Apeldoorn waar we ontvangen werden met koffie/thee en een koninklijk

petitfourtje. (heerlijk!).

Vanuit Haaksbergen was ook Lydia van den Burg aangehaakt, leuk om elkaar weer te ontmoeten.

Tot half 3 was er gelegenheid de stallen met de koetsen/voertuigen van de Oranjes, de tuinen, of het uitzicht vanaf het dak (gelukkig via de lift) te bewonderen.

Daarna bezochten we onder leiding van een uitstekende gids de tentoonstellingen De Oranjes en De Macht van de Troon, waarbij de geschiedenislessen die wij allemaal nog op school gehad hebben goed van pas kwamen en weer eens werden afgestoft. Deze exposities komen prachtig tot hun recht in de nieuwe zalen van de uitbreiding, die gebouwd is onder het voorplein van het paleis. Indrukwekkend!

Na de rondleiding was er nog tijd om het paleis door te dwalen (wat een pracht en praal), en je in de tijd van Wilhelmina of stadhouder/koning Willem III en koningin Mary te wanen. Na nog een bezoekje aan de museumwinkel (niet te lang, want je wordt er hebbertig van) reden we binnendoor in herfstkleuren en over de (Elspeetse) heide terug naar Elburg.

Het was een gezellige middag, we hebben genoten van ons aller erfgoed. Een volgende keer gaan we weer mee, en hopelijk met meer leden van onze vereniging.

Els en Ursula bedankt voor de organisatie en de chauffeurs voor het rijden!

Hartelijke groet, Joke IJdens

In Beeld, DE ORANJES: Van Willem tot Amalia.

Zaterdagmiddag 28 oktober 2023 bezochten de vrienden van Museum Elburg Paleis 't Loo in Apeldoorn. In de nieuwe uitbreiding van het Paleis is de vaste tentoonstelling over de Oranjes ondergebracht. Prachtige schilderijen waarvan ik er twee uitlicht. Ze zijn geschilderd door:

Thérèse Schwartz (1851 – 1918) *Koningin der Nederlandse Schilderkunst.*

Thérèse was pas 16 toen zij Louis en Ernst van Loon schilderde, De familie Van Loon, een rijke familie uit Amsterdam, was onder de indruk en bestelde in de loop der jaren veel portretten bij haar.

Toen haar vader stierf, moest zij de kost voor haar moeder, zussen en broer verdienen. Zij was doortastend en zakelijk ingesteld. Zij ging naar Parijs en München om te studeren en te werken. Zij exposeerde eind jaren '80 al in Parijs en in 1890 in Amsterdam.

Zij sloot zich aan bij de Amsterdamse Joffers. De Joffers schilderden vooral stillevens, portretten en interieurs.

Het koninklijk huis

In 1880 werd zij door de burgemeester van Amsterdam geïntroduceerd bij het koninklijk huis. In 1881 schilderde zij koningin Emma met Wilhelmina. Het doek is in bezit van Paleis 't Loo. Het kostte destijds f 2000,- .

Er zijn wel twaalf portretten en studies door Schwartz bekend van leden van het Koninklijk Huis, vooral van de koninginnen Emma, Wilhelmina en Juliana.

In 1898 schilderde zij een levensgroot **portret van Wilhelmina in koningsmantel** (olieverf, 202x136cm) te zien op de tentoonstelling.

Voor koninklijke opdrachten werd Schwartz op het paleis ontboden. Haar vrouw zijn was in haar voordeel. Zij bracht ook wel kleine verfraaiingen aan, aantrekkelijk voor vrouwen!

Zij was zo geliefd aan het hof, dat zij zelfs werd uitgenodigd bij feesten op het paleis.

Ook het grootste, duurste en meest arbeidsintensieve werk dat zij maakte voor het koningshuis was een **groepsportret** ter gelegenheid van de vijfde verjaardag van prinses Juliana. Prins Hendrik, koningin

Wilhelmina en Juliana zijn afgebeeld in zeventiende-eeuwse kostuums naar een schilderij van Honthorst uit 1650 (olieverf, 239x262 cm)

Voor dit werk ontving zij 20.000 gulden!

Door haar werk aan het hof kreeg zij veel opdrachten voor portretten van de gegoede burgerij. Mensen met geld: de fine fleur. Zij wist met gevoel voor mode vrouwen op een elegante en zwierige manier te schilderen. Ook modelleerde zij af en toe hun figuur! De stofuitdrukking had zij afgekeken bij Van Dijk, portretschilder uit de 17de eeuw.

Zij werkte behalve met olieverf ook met pastelkrijt. Voordeel is dat je er snel mee kunt werken. Soms niet te onderscheiden van olieverf. Vooral vrouwen en kinderen gaf zij weer in pastelkrijt.

Schwartz had een groot atelier aan de Prinsengracht.

Anton van Duijl was haar grote liefde. In 1906 zijn zij getrouwd. In 1918 is zij gestorven.

Er staan 1000 werken op haar naam. 370 werken zijn getraceerd. Sinds 1979 staat zij weer in de belangstelling.

Anna van Prooijen-Schenk

Wereldmarkt in de kapel

Zaterdag 30 september was het feest in de kapel.

Wereldwinkel Elburg bestaat dit jaar al 40 jaar. Als opmaat voor de feestweek van 18 tot 25 november 2023 was de verkoop van onze producten op de wereldmarkt in de kapel.

Onze producten waren op een aantrekkelijke wijze geëtaleerd. Een herfsttafereel met viltproducten uit Nepal.

Uit India modieuze wollen sjaals, sieraden en leren tassen. Handwerkslieden uit Indonesië hebben een prachtige collectie schalen, vazen, krukken en rieten manden geproduceerd. Ook brachten we de kerstcollectie onder de aandacht. Onze collectie kwam bijzonder goed uit in de sfeervolle kapel.

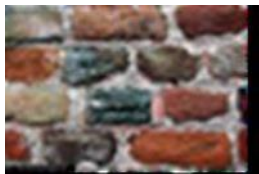

Onze dank gaat uit naar Anne-Marie (was ook nog jarig!) en Thea voor de hartelijke ontvangst.

Wij kunnen terugzien op een succesvolle dag en verkoop! Benieuwd naar onze collectie?
Kom eens langs in de Wereldwinkel, Vischpoortstraat 32 in Elburg.

Namens alle medewerkers van Wereldwinkel Elburg,
Anna van Prooijen-Schenk

Kloostermop

Dit keer willen wij u laten kennismaken met een Museum/VVV vrijwilliger binnen het klooster en met een Stadsgids die Elburg op een andere wijze laat zien en beleven.

Het Agnietenklooster en .....Beatrix André.

Beatrix komt oorspronkelijk uit het Duitse Landau in der Pfalz en verhuisde in 1986 met haar Nederlandse man (wijken 1998) naar Nunspeet. Beatrix heeft een zoon, een dochter en 3 kleinkinderen.

In Duitsland was Beatrix werkzaam bij de plaatselijke rechtbank en in Nunspeet heeft zij lange tijd gewerkt bij het notariaat.

Na haar werkzame periode wilde ze beslist niet stilzitten. Ze houdt veel van activiteiten zoals creatief bezig zijn, een dagje uit met vrienden naar het museum of kastelen bezoeken. Ze is gek op kunst en cultuur en geniet van Oma dagen.

Als vrijwilliger is ze actief bij de VVV Nunspeet. Jarenlang nabij het station maar nu in het dorp zelf. Beatrix werkt niet alleen bij VVV Nunspeet, maar nu dus ook nog als vrijwillige baliemedewerker bij Museum/VVV Elburg.

Op de vraag waarom Beatrix dit werk graag doet, antwoordt zij het volgende: Nunspeet heeft veel natuur en toeristen die van de natuur houden maar Elburg heeft veel historie en natuurlijk het water. Deze combinatie trekt veel andere toeristen. Maar ook veel bezoekers die voor één of meerdere dagen de stad verkennen. De afwisseling als vrijwilliger tussen beide VVV's vind ik erg leuk.

Beatrix geniet ook van het samenwerken met fijne collega's en daarbij in een prachtig monument als het Agnietenklooster.

Het Agnietenklooster en.... Henk van den Hoorn

Henk is geboren in de Graaf Hendriksteeg en een echte Elburger gebleven. Na een periode in de woonwijk buiten de stad alweer heel lang Vestingbewoner samen met Anita die werkzaam is bij de gemeente Elburg. In zijn werkzame tijd was Henk in diverse functies bezig in de autobranche. Henk mocht graag reizen en heeft al heel wat van de wereld gezien. Toch is het voor Henk en Anita in de zomer thuiskomen in Malgrad Sante Susanne, dat ligt net onder Barcelona.

Voetbal is zijn passie en Henk was werkzaam bij onder meer ESC en Garderen. Daarnaast als scout bij Het Arnhemse Vitesse.

Momenteel mag ASVD in Dronten gebruik maken van de kennis op voetbalgebied van Henk vooral bij de scouting van de ASVD-jeugd.

Ook is Henk als vrijwilliger “lekker” sociaal bezig bij de diverse activiteiten in de stad.

En al jarenlang wil Henk graag als gids de ogen en oren van de Stad zijn.

Als Stadsgids heb je een belangrijke taak om de lokale historie te vertellen en verbindingen maken met de “grote geschiedenis”. Henk zelf daarover: ik ken de stad natuurlijk erg goed en kan uit mijn eigen ervaring vertellen hoe het is en was in de vesting. Een havenwandeling is erg leuk, ook omdat mijn opa de Zuiderzee op ging met de EB 16.

Verder is het prettig om met de andere gidsen en vrijwilligers om te gaan en bijeenkomsten te hebben.

Roel Schraa

Culturele Stichting

Op vrijdag 17 oktober heeft een twintigtal dames en heren in wijkontmoetingscentrum Jeanne d’Arc in ’t Harde genoten van een optreden van het **Golden Oldies Duo**, twee dames die op enthousiaste wijze een groot aantal liedjes uit de jaren ‘50 en ‘60 ten gehore brachten. Er werd gezellig meegezongen en zelfs gedanst! In de pauze werden de aanwezigen getraakteerd op koffie en thee en.... later op de middag op een advocaatje met slagroom!

Helaas is de **muziekcursus** door Johan Hoeve, gepland in november, niet doorgegaan vanwege te weinig aanmeldingen. Wellicht in 2024 herkansing.

In februari/maart 2024 gaat de cursus kunstgeschiedenis door Anna van Prooijen van start, hierover berichtten we al in het Kloosterkwartier 3-2023. De titel is “**Van mummieportret naar selfie; het portret in de schilderkunst**”. Binnenkort start de inschrijving.

Over enkele andere lezingen zijn we nog in overleg met de Elburger Boekhandel en de bibliotheek. Informatie volgt.

Muurhuisje

Op vijf september ontving Marie-Paule de vrijwilligers die in de vakanties zorgden voor een geopend muurhuisje. Veel toeristen wisten het huisje te vinden. De bezoekers vinden het altijd weer leuk om de verhalen over het huisje te horen. Extra leuk wordt het gevonden, als Fred Peters een speciale outfit aan heeft om het plaatje compleet te maken en als Anna van Prooijen haar kleindochters mee heeft, geheel gekleed in de stijl van

rond 1900. De waardering is te zien aan de foienpot. Het resultaat van deze inspanningen bleek € 986,11 te zijn! Ook de QR- code die gescand kan worden wordt inmiddels goed gebruikt. Veel mensen hebben immers geen contant geld meer bij zich. Het was verder leuk om de ervaringen uit te wisselen en gezellig om met koffie en wat lekkers samen te genieten van het mooie weer en de gastvrijheid van Marie-Paule.

Els van Andel

Onder de noemer Klankenklooster staan er weer concerten geprogrammeerd in Museum Elburg.

Op vrijdagavond 24 november a.s. een concert met piano en saxofoon:

Wat als...? de saxofoon eerder was uitgevonden?

Pianist Nina Witsenburg en saxofonist Nienke Veldhuizen nemen u mee in een reis door de tijd. Werken van componisten uit heel Europa, zoals Fauré, Schumann, Schubert en Rachmaninov zullen de revue passeren. Toentertijd was de saxofoon nog niet uitgevonden, maar hoe zou dit geklonken hebben als dit wel het geval was? De stukken zijn oorspronkelijk geschreven voor piano en zang, maar zullen deze avond in een nieuw jasje gestoken worden. Hoe en wat precies? Dat gaat u deze avond horen. Hiernaast zal het duo ook origineel saxofoonrepertoire ten gehore brengen. Het belooft een veelzijdige avond te worden, waarin u de saxofoon op een hele andere manier leert kennen.

Inloop 19.00 uur Aanvang 19.30 uur Entrée € 7.50 Kapel in Museum Elburg Jufferenstraat 6

Midwinterhoornblazers weer te gast bij Winter in de vesting

Evenals vorig jaar heeft onze vereniging de midwinterhoornblazers weer uitgenodigd. Zij komen zowel op de vrijdag als op de zaterdag spelen in de kloostertuin. Tussen het spelen door warmen zij op in het museum café en is er gelegenheid tot interactie. Ze vinden het leuk om over hun instrumenten te vertellen en ze te laten ervaren. Ze spelen op vrijdag 8 december van 18.00 - 20.00 uur en zaterdag 9 december van 17.00 - 19.00 uur. In het museumcafé is tijdens deze twee dagen naast koffie en thee ook heerlijke glühwein en warme chocolademelk met slagroom verkrijgbaar. Verder natuurlijk lekkere soep om warm te worden en heerlijk gebak. Kortom een sfeervolle pleisterplaats, waar onze vrijwilligers voor u klaar staan!

Van de website van de Veluwe midwinterhoornblazers.

Hoe klinkt de midwinterhoorn ?

Op een zelfgemaakte houten hoorn zonder kleppen, met alleen de happe (het mondstuk) wordt een aantal tonen geblazen. Meestal 4 of 5 en bijna altijd eenzelfde melodie die de Olde Roop genoemd wordt. De hoorn is beslist geen instrument. Je kunt er immers geen uitgebreide melodieën op spelen. Maar hij had in het verleden en heeft nog steeds een signaalfunctie die een bepaalde boodschap uitdraagt. In de tabbladen de Hoorn en historie lees je hier meer over.

Vrijwilligersbijeenkomst

Op woensdag 13 december vindt de jaarlijkse vrijwilligersactiviteit plaats. Op deze dag wordt de vaste groep vrijwilligers en gidsen een bijzonder programma aangeboden door onze vereniging en zorgt het Museum voor een maaltijd. Hiervoor wordt nog een persoonlijke uitnodiging verstuurd.

Om 15.30 uur starten we de inloop met koffie of thee met wat lekkers. Om 16.00 uur begint het optreden van Vocaal Ensemble Quartz met een mooie muzikale Kerstmeditatie, waarbij liederen afgewisseld worden met poëzie. Dit optreden duurt tot 16.45 uur. Om 17.00 uur start dan de gezamenlijke maaltijd. Uiteraard ontvangen de vrijwilligers hun presentje en de gidsen hun schoenengeld. Velen hebben deze blijk van waardering reeds ontvangen.

Klankenklooster

Muzikale Kerstmeditatie met vocaal kwartet Quartz, 13 december

Alvast in Kerststemming komen?

Quartz verzorgt in de aanloop naar Kerstmis ook tijdens de avond van 13 december een uur van meditatieve verstillings en muzikale poëzie, in de prachtige ambiance van de kapel van het museum in Elburg.

Het thema van dit jaar is 'Dormi Jesu'. De rode draad door dit programma is het verhaal van het kwetsbare kleine kind. Centraal staan vier verschillende verklankingen van de oude Latijnse hymne 'Dormi Jesu' waarin de componisten ieder op hun eigen wijze deze tekst tot leven brengen. Daarnaast hoort u Carols uit diverse landen en tijdperken. De liederen worden afgewisseld met poëtische reflecties.

Een uur om stil van te worden!

Zie ook: <http://www.kwartetquartz.nl>

Datum: woensdag 13 december 2023

Tijd: 20.00 uur, inloop vanaf 19.30 uur

Locatie: Museum Elburg, Jufferenstraat 6-8, Elburg

Leden van onze Vereniging betalen € 2,50, niet-leden € 5. (inclusief koffie of thee)

Een activiteit om al in de agenda te zetten!

U bent van harte uitgenodigd

Omdat we graag weten of we de beneden en de bovenkapel moeten gebruiken, zouden wij het fijn vinden als u zich van tevoren aanmeldt. (elsvandel@hotmail.com)

Kleur de Hanze

Tijdens de (bijna) laatste 9 dagen van het jaar vindt in 9 Hanzesteden het evenement Kleur de Hanze plaats. Dit spectaculaire lichtevenement is een bijzondere interactie tussen mens en gebouw: in elke Hanzestad zijn 1 of meerdere gebouwen omgezet in een kleurplaat, die bewoners, bezoekers, kunstenaars of wie dan ook konden inkleuren en uploaden. Na jurering wordt een selectie van de kleurplaten geprojecteerd op het pand. Per Hanzestad werden er 150 ontwerpen geselecteerd. De deelnemers kleuren dus zelf het Hanzepand! In Elburg wordt Museum Elburg in het licht gezet. Hoe bijzonder is dat! Deze spectaculaire lichtshow is dagelijks te zien vanaf 22 december 2023 t/m 30 december 2023 van 17.00 - 22.00 uur.

Levensgrote creatie geprojecteerd op Vischpoort in Harderwijk tijdens evenement Kleur de Hanze

De binnensteden van de Hanzesteden Deventer, Doesburg, Elburg, Harderwijk, Hasselt, Hattem, Kampen, Zwolle en Zutphen worden dan in het licht gezet door middel van levensgrote projecties. In Harderwijk komt een projectie op de Vischpoort. Om de resultaten te zien is een bezoekje aan de 9 Hanzesteden tijdens de kerstvakantie extra de moeite waard. Hanzesteden Marketing, de deelnemende Hanzesteden en Mr. Beam hopen met dit festival het Hanzejaar kleurrijk, creatief en sprankelend af te sluiten.

Zilverexpositie

Binnenkort loopt de prachtige emaille-tentoonstelling ten einde. De kunstenaars zullen in de week van 27 november hun werken weer ophalen en de kopers van een groot aantal van deze werken mogen hun nieuwe aanwinst in ontvangst komen nemen.

Daarna wordt de Zilverexpositie ingericht. Er zullen sieraden en andere objecten te zien zijn, eindexamenopdrachten van de opleiding in Schoonhoven. Ook zal er werk te zien zijn van zilversmid Jessica Veldhuizen uit Oldebroek. Natuurlijk vindt ook ons eigen gildezilver een plaats.

De tentoonstelling zal al vanaf 12 december voor het publiek te zien zijn, de officiële opening vindt plaats op 12 januari 2024, na de drukke kerstperiode.

Nieuwjaarsreceptie

Op zaterdag zes januari luiden wij gezamenlijk het nieuwe jaar in tijdens onze traditionele nieuwjaarsreceptie. U bent van harte welkom in het museumcafé van 14.00 uur tot 16.00 uur. Uiteraard proosten wij met de gebruikelijke bubbels en staat er weer heerlijk gebak voor u klaar. Om een klein beetje te weten op hoeveel personen we kunnen rekenen, vinden we het fijn als u zich hiervoor aanmeldt op elsvandel@hotmail.com

Nieuwjaarsreceptie
2024

Winterlezingen

Het bestuur van de **Stichting Winterlezingen** zorgt in de winterperiode voor een aantal bijzondere lezingen. De lezingen worden gehouden in het sfeervolle museum Elburg. De ingang bevindt zich aan de Zuiderwalstraat. Reserveren is aan te raden i.v.m. de beschikbare plaatsen. Aanvang van de lezingen is 15.00 uur (inloop 14.30 uur). Tijdens de pauze wordt u een lekker kopje koffie/thee aangeboden. De lezing wordt vervolgd na de onderbreking. Om 17.00 uur wordt de middag afgerond, maar blijft het museumcafé geopend voor een nababbel onder het genot van een glaasje en hapje. De lezingen voor 2024 staan gepland op:

Lammert Kamphuis,
filosoof.

Zaterdagmiddag 13 januari Verslaafd aan ons eigen gelijk door Lammert Kamphuis, filosoof.

Zaterdagmiddag 10 februari, Hopper, door Frederike Upmeijer, kunsthistorica.

Zaterdagmiddag 9 maart, De macht van het verleden door Ivo van de Wijdeven, historicus.

Uiteraard brengt de Stichting Winterlezingen weer een mooie folder uit, waarin u meer informatie kunt lezen. Deze folder zal verkrijgbaar zijn bij de VVV in Museum Elburg.

*****

Tot slot wenst het bestuur van onze vereniging u fijne feestdagen en een goede jaarwisseling. Sommigen komen regelmatig in ons mooie museum, anderen genieten wat meer op afstand. Natuurlijk veel leesplezier en vergeet ons vooral niet te melden als uw (e-mail)adres verandert of als u goede tips of ideeën voor ons heeft. We horen het ook graag als er lief of leed te melden valt, zodat we als echte vrienden hier aandacht aan kunnen geven.

